

Zahaja vsak četrtak in velja
 poštino vred ali v Mari-
 boru s pošiljanjem na dom
 za celo leto 32 Din, pol leta
 18 Din, četrt leta 8 Din. Izven
 Jugoslavije 64 Din. Naročnina
 se pošlje na upravnitvo
 «Slov. Gospodarja» v Mari-
 boru, Koroška cesta št. 5. —
 List se dopošilja do odpo-
 redi. Naročnina se plačuje
 naprej. Tel. interurban 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru,
 Koroška cesta št. 5. Rokopisi
 se ne vračajo. Upravnitvo
 sprejema naročnino, inserate
 in reklamacije.
 Cene inseratov po dogovoru.
 Za večkratne oglase primeren
 popust. Nezaprite reklamacije
 so poštine proste. Čekovni
 račun poštne urada Ljub
 ljana 10.603. Telefon inter-
 urban 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

3. številka.

Maribor, dne 20. januarja 1927.

61. letnik.

Slovinci!

Vsi gremo 23. januarja volit S. L. S. v I. skrinjico! — Volilno pravico imamo, uporabimo jo, da pokažemo: slovenski narod hoče odločati v javni upravi in politiki.
 Volitve v oblastno skupščino imamo, udeležimo se jih, da pokažemo: slovenski narod hoče ta prvi košček avtonomije. Ko si bo utrdil to postojanko v boju za svojo svobodo, bo terjati ostale pravice.
 Volimo le Slovensko ljudsko stranko, da pokažemo: slovenski narod zavrača one, ki nam vsiljujejo hlapčevstvo Beograda in Zagreba, pač pa hoče le ono stranko, ki edina se je vedno borila za pravice slovenstva. Samo Slovenski ljudski stranki zaupamo gospodarstvo na naši sveti slovenski zemlji!
 Naše volilne krogljice v prvo skrinjico! Zberimo naše volilne krogljice v prvi skrinjici, da pokažemo: Slovenec hoče biti na svoji zemlji svoj gospod!

V nedeljo, 23. januarja bo nastopila skupna slovenska fronta!

Čez nekaj dni boste vršili svojo pravico in ob enem tudi svojo dolžnost, da na volišču oddate svoj glas za kandidata, odnosno za stranko, ki jo smatrate za vredno, da ji poverite svoje zaupanje.
 Vaša pravica je to, in sicer velevažna vaša pravica. Po pojmu moderne države je ljudstvo država in zato tudi nosilec vse oblasti v državi. Brez njegove volje se ne sme skleniti in izdati v državi noben zakon, ne sme se naložiti noben davek in ne sme se voditi državna uprava na način, ki ga ljudstvo ne odobruje. Vse te važne posle države in njene oblasti opravlja ljudstvo po svojih zastopnikih, katerim poveri to važno nalogo pri volitvah.
 Pravica voliti pa je iz razloženih vzrokov tudi dolžnost voliti. Pravica in dolžnost sta vobče tesno spojeni med seboj. Kot oče imaš pravico vzgojevati svoje otroke, in to je tudi tvoja dolžnost. Kot državljan imaš pravico sodločevati pri tem, kako se vodijo državni in javni posli, in zato je tudi tvoja dolžnost, da se udeležiš volitev, s katerimi se ustvarjajo ljudska politična in gospodarska zastopstva. V nekaterih državah je upeljana zakonita dolžnost, da se mora vsak udeležiti volitve. Take zakonite dolžnosti v naši državi ni. Obstaja pa dolžnost, ki jo nalaga vest, da gre voliti vsak poedinec.

Nam ni treba šele povdarjati in zabijevati te dolžnosti. Vaša izobraženost, vaša zvestoba našemu krščanskemu in slovenskemu programu vas bo nagnila in notranje primorala, da boste šli voliti.
 Odločiti se vam ne bo težko. Vaša odločitev je že bila storjena takoj, ko so bile razpisane volitve v oblastne skupščine. Takrat je završalo po Sloveniji in po vsej Sloveniji je šel samo eden in edini glas: Pri teh volitvah nastopi vse slovensko ljudstvo in vsi njegovi sloji in stanovi kot skupna slovenska bojna fronta za slovensko avtonomijo in samoupravo!
 Ta skupna fronta slovenskega ljudstva bo v nedeljo, 23. januarja, glasovala v I. skrinjico, v skrinjico stranke slovenskega ljudstva. S tem bo slovensko ljudstvo volilne krogljice porabilo kot orožje, s katerim bo napadlo in odbilo vse druge protivne stranke. S tem, da svojih volilnih krogljic ne vržete v volilne skrinjice političnih protivnikov, vršite najbolj občutljivo politično streljanje v nje.

V nedeljo, 23. januarja, bodo ob praznih volilnih skrinjicah obležali blede obrazov rdečkarji ali socialni demokratje. Program te stranke se ne da izvršiti, kar dokazuje razmere v Rusiji. Ker socialisti z izvrševanjem svojega programa ne morejo ljudi osrečiti, zato jih skušajo obdržati okoli sebe s samim hujskanjem, s katerim ščuvajo delavce proti vsem drugim. Koliko brigo pa imajo za gospodarski blagor ljudstva, dokazuje dejstvo, da je socialno-

Ta skupna slovenska fronta bo 23. januarja podrla vse nasprotnike življenskih zahtev ter samoupravnih pravic slovenskega ljudstva.
 V nedeljo, 23. januarja, bodo obležali ob praznih volilnih skrinjicah samostalni demokratje. Ta stranka tudi ničesar drugega ne zasluži nego politično smrt. Pahnila je slovensko ljudstvo v žrelo brezumnega političnega in upravnega državnega centralizma, v katerem je gospodarsko tako propadlo, da hira v gospodarsko smrt. Ta stranka smatra slovensko ljudstvo samo za predmet izkoriščanja, kar zlasti med drugimi dokazuje slučaj Slavenske banke, ki je potegnila iz slovenskih žepov visoko število težkih milijonov dinarjev. V zameno za take milijone pa vsiljuje ljudstvu brezplačno svoje brezverske in protiverske časnike, da bi ga tudi duševno upropastila. Slovenski narod ne sme umreti, zato pa mora umreti stranka, ki je slovensko ljudstvo zapisala narodni in gospodarski smrti!

V nedeljo bodo na volilnem bojišču s praznimi volilnimi skrinjicami obležali nekdanji samostojni kmetijci, sedanji Radičevi. Stejpan Radič je pretekli teden moral naglo na avtomobilu pobegniti pred množico razjarjenih hrvatskih kmetov v Dalmaciji. Kdo bi bil v Sloveniji tako politično neumen, da bi Radiču, ki beži pred strašno obsodbo hrvatskega kmetkega ljudstva, pripravil zavetišče v volilni skrinjici s tem, da bi mu poklonil volilno krogljico. S tem, da je Puceljeva stranka šla pod hrvatsko Radičevo komando, je izgubila pravico, da bi kak slovenski kmet ali delavec, ki si je svest svojega slovenstva, glasoval za njo. Ko je Pucelj prešel v Radičev tabor in z njim v vladno, je obljubil, da bodo z vladne mize padale v Slovenijo vsaj drobline. V resnici pa niti drobline niso prišle v Slovenijo. Med največje zasluge, ki jih je Pucelj kot minister poljedelstva stekel za slovensko ljudstvo, bode njegova stranka morala zabeležiti to, da je v avgustu lanskega leta odpravil verouk iz vseh kmetijskih šol v Sloveniji. Pa naj še kdo reče, da samostojna kmetijska, odnosno Radičeva stranka ni krščanska stranka! Ne more biti v Sloveniji zavodnega in poštenega kmeta, delavca in obrtnika, ki bi 23. januarja mogel glasovati za tako stranko!

V nedeljo, 23. januarja, bodo ob praznih volilnih skrinjicah obležali blede obrazov rdečkarji ali socialni demokratje. Program te stranke se ne da izvršiti, kar dokazuje razmere v Rusiji. Ker socialisti z izvrševanjem svojega programa ne morejo ljudi osrečiti, zato jih skušajo obdržati okoli sebe s samim hujskanjem, s katerim ščuvajo delavce proti vsem drugim. Koliko brigo pa imajo za gospodarski blagor ljudstva, dokazuje dejstvo, da je socialno-

demokratska stranka, ko je bila na vladi leta 1919 in leta 1920, po svojem zastopniku ministru Antonu Kristanu glasovala za to, da so se nekdanje krone za dinarje zamenile v razmerju 4:1. Svojo popolno politično nesposobnost hoče ta stranka nadomestiti z neslanim in surovim zabavljanjem proti veri in duhovnikom. S tem pa si pri ljudstvu in tudi pri delavcih ne pomaga, marveč samo škoduje. — Poleg tega je ta stranka za politični centralizem, torej je proti samoupravi in avtonomiji slovenskega ljudstva. Zato bo 23. januarja zopet obležala na tleh, kjer je ležala že poprej.

Geslo dne 23. januarja mora biti ter tudi bode to-le: Proti vsem protivnikom slovenstva, njegovih političnih pravic in gospodarskih zahtev! Za Slovensko ljudsko Stranko kot stranko slovenskega ljudstva! Vsi v skupno slovensko fronto za samoupravo in avtonomijo slovenskega ljudstva!

Iz dveh nam nasprotnih taborov.

GRDA GONJA SAMOSTOJNIH DEMOKRATOV PROTI NAŠEMU POSLANCU ZEBOTU.

Nihče od naših ljudi ne more tajiti, da so razmere na naši meji res v mnogem oziru žalostne, posebno za kmeta in delavca. Naš poslanec Franjo Zebot se že več let trudi za to, da bi se meja proti Avstriji popolnoma odprla in da bi se odpravile krivice, ki se godijo našim ljudem na meji. On se je potegoval za to, da smejo naši ljudje voziti čez mejo na mline in žage. Predlagal je, da bi smeli iz Jugoslavije prodajati po znižani carini vino, žirvino in sadje v Avstrijo. Zahteval je, da se določi daljši čas za obmejne karte. Dosegel je, da veljajo karte vsaj eno leto. On je predlagal pri vladi, da bi se uboge ljudi naj ne kaznovalo, ako nese kdo preko meje za domačo potrebo kako kilo sladkorja, soli, petroleja ali kaj takega. Ostro je Zebot ugovarjal proti temu, da se naše obmejno prebivalstvo na meji za vsako malenkost kaznuje in preganja. Več sto takih pritožb je že predložil ministrstvu in v mnogih ozirih tudi dosegel uspeh.

Na volilnih shodih na Sladkem vrhu, Selnici, Ceršaku, St. Ilju, Svecini, Sv. Juriju in Sv. Križu je Zebot o tem javno govoril in izjavil, da ne bo prej miroval, dokler se te žalostne razmere na meji ne popravijo. Saj je imel tudi čisto prav, da je tako govoril, kajti če je ljudstvo na meji

Divji lovec Bartek Gronikovski.

(Poljski spisal K. Przerwa-Tetmajer; preložil Alojzij Benkovič.

Bal se ni ničesar. Sodnija še povpraševala ne bo. Volkovi so snedli gozdarja, sam je ponoči hodil po pustih krajih. — Ničesar se ni bal Bartek. Vedno je zaupal v Boga. Ne samo, da je On Dobrovoljskega spjel v past, ampak je še volkove poslal, ki so ga tako pojedli, da niti sledi ni ostalo o tem, kar se je bilo tu zgodilo. Bog je z mano, si je mislil.

Zaradi Dobrovoljskega Bartek še nemirnega spanja ni poznal. Zadostil je svoj vest. Bog mu je dal srečo pri Dobrovoljskem in ga blagoslovil, duha pa se ne boji. »Ti duhovi, ki hodijo po gozdih in goličavah«, si je mislil, »ni so hudobni. Pač pa te ta ali oni zapelje na nepoznana pota, da bi tam kam padel, prestraši te, to je res, da bi se pa maščeval in te zasledoval, kakor tisti, ki jih imenujejo volkodlake, tisto pa nikoli. Na pokopališču ponoči ne hodi, čemu pa bi tudi hodil? Na pokopališču ne strelja, čeprav tudi tam naleti na zajca ali lisico. A to je vedno blizu vasi, zato je greh. Če pa si na goličavah ali v gozdu ubil človeka, brez skrbi hodiš tja. Po smrti te ne bo preganjal. Dosti jih je takih strelcev, kakor na primer tisti Tilka iz Dzianis, ki je tri speče Liptovake ubil z gorjačo, pa je potem še dvajset let hodil na lov. Ta je bosa! Potem pa še to: če se po pravici maščuješ nad kom, ne imej nikakih pomislekov!

A v Tatrah so različni duhovi in strahovi. Poysod jih je polno, ni ti jih treba iskati. Komaj si zadremal kje v dolini ali na samotni, ohol že se ti ožive zlodeji. Ali ti z

verigami zarožlja nad glavo, ali pa ti tako zmami oči, kakor bi ti kdo zvezd nasul, ali pa bi ti zlata naprašil vanje.

Mnogo čudnega je doživel Bartek Gronikovski v gorah in dostikrat je pripovedoval o tem.

Kar pa so ljudje najbolj čudnega slišali od njega, to je bila povest o divjem človeku, dasi se ne ve, je-li bil to res divji človek ali norec.

»Grem nekoč v pozni jeseni, malo je sneg naletaval, čez Kraljevo halo*) ob potoku v dolino. Lepega kozla sem nesel na hrbtu, v Granati sem ga ustrelil. Obstanem, zdelo se mi je, kakor bi nekaj pljusalo po vodi. Kdo za vraga bi mogel biti, kdo se zdej koplje, ko mede in je tako mrz? Stopim bliže, — v vodi stoji človek, po hribovsko oblečen, na glavi ima venec iz borovih igel, rušja in raznih zelišč. Ne koplje se ne, samo nekaj išče po vodi. Stopim še bliže, — bal se ga nisem, puško sem imel pripravljeno, — on pa smuk! v gozd. Jaz za njim. Za hip mi je ušel, skrli se je med mladim smrečjem — iščem ga nekaj časa — glej ga, tu je. Stoji pa mene gleda. Pomerim nanj in zakličem: »Stoj, če ne, ustrelim!« Pa samo kar tako, — čemu bi neki streljal nanj? On pa stoji, gleda name, oči je imel velike, pa pravi tako, kakor bi napol govoril, napol pel: »Ali mi odpustiš grehe? Ali mi odpustiš grehe? Voda srce nese skoz zelene lese, srce voda vzela, vodica studena, se vali čez kamen, se vali čez pramen, v dolu tam pod sivo skalo ribica krvava je postala. Ali mi odpustiš grehe? Ali mi odpustiš grehe?« In zopet od kraja, kakor prej. Stal sem in poslušal, da mi je to kake trikrat povedal, ali pravzaprav zapel, jaz pa sem se tega kot molitve lepo naučil in dobro zapomnil. Včasih se mi to sanja ponoči, ali pa mi pride na misel v gozdu, pri oranju na polju ali pa kje drugje. Ali

mi odpustiš grehe? Ali mi odpustiš grehe? . . . Tako žalostno je to prepeval, da ga je bilo groza slišati. »Odpustim ti jih«, sem mu rekel. »Le sem k meni pojdi!« Nor je, sem si mislil, leno mu moram povedati. Hotel sem ga vzeti s sabo na vas na Bukovini, naj tam počno z njim, kar hočejo. Pa ni hotel iti. Pojdi, pojdi! On pa ne, pa ne. Vzajem iz torbe ob boku košček sira, in ga mu pokažem — nič, celo umikal se je proti gozdu. Vzajem sir in ga mu vržem. Še bolj se je umaknil. Pogledal me je tako, kakor bi kaj dobrega pričakoval od mene, pa da jaz ne vem, kaj hoče. Gleda kratek čas, in pravi: »Jaz tebe s kruhom, ti mene s kamenom, — jaz tebe s krvjo, ti mene s slino!« In sem videl, kako je vejico pobral s tal in me blagoslovil. »Kaj sem ti naredil«, mu pravim, »da si se razhudil in me zdaj blagoslavljajš?« On pa v gozd in izginil je. Nisem šel za njim, ker me je kozel težil in kozla ne zamenjaš za divjega človeka, saj človeka ne moreš jesti. Haj! Izgubil se mi je. Parkrat se je še oglasil v gozdu, pa nisem mogel razbrati, kaj je rekel. Pozneje ga nisem videl več. Slišal sem potem od pastirjev v Panšici, da so ga videli, a so zbežali, ker so se ga bali. Jaz se ga nisem bal. Iskal sem ga na tisti strani, kamor je moral oditi, a zaman. Izgubil se je nekje, mrcina. Mlad je bil, več kot petindvajset jih ni bil star. Obležo je imel gorjansko, besede pa so kazale, da ni bil iz naših krajev, ampak tam od Krakova ali pa od kod drugod. Vidite, na take čudake človek naleti v gozdu. Človeka bi kar zmešalo. Hej! Gozd, to ni kar tako!«

Prigodilo se je, da je Bartek zbolel za vročinsko boleznijo, da so mu kar noge ohromele. Poldrugo leto ni bil v gozdu. Skrbele so ga puške, da bi ne zarjavele. Doma je bila taka lakota, da ni bilo več mogoče strpeti.

*) Hala — gorska trata v Tatrah. — Op. prel.